

Қазақстан Республикасының
байнет Министрлігі
Занды тұлғаның мемлекеттік тіркеуі
<u>2021 ж. 10 09</u>
ЖУРНАЛ шан
210940030027

Бекітілді
 «Ақтөбе облысының қаржы басқармасы» ММ
 2021 жылғы «01» 08
 № 299 бүйрұғымен

**«Ақтөбе облысының білім басқармасы Мәртөк ауданының білім болімі»
 мемлекеттік мекемесінің «Күмсай бастауыш мектебі»
 коммуналдық мемлекеттік мекемесінің
 ЖАРҒЫСЫ**

3. Жалпы ережелер

1. «Ақтөбе облысының білім басқармасы Мәртөк ауданының білім болімі» мемлекеттік мекемесінің «Күмсай бастауыш мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (әрі қарай - мекеме) бастауыш білім берудің бағдарламаларын жүзеге асыру функцияларын іске асыру үшін ұйымдық-құқықтық нысанында күрылған, занды тұлға мәртебесіне ие коммерциялық емес коммуналдық мемлекеттік мекеме болып табылады.

2. Мемлекеттік мекеменің түрі: коммуналдық

3. Мекеме 2021 жылдан қызмет жасайды.

4. Мекемесінің күрылтайшысы Ақтөбе облысының әкімдігі (бұдан әрі - күрылтайшы) болып табылады.

5. Мекеменің тиісті саласын басқару жөніндегі Уәкілетті органы «Ақтөбе облысының білім басқармасы Мәртөк ауданының білім болімі» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі -тиісті саланын Уәкілетті органы) болып табылады.

Мекеменің мемлекеттік мүлкін басқару жөніндегі Уәкілетті органы «Ақтөбе облысының қаржы басқармасы» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі - мемлекеттік мүлік бойынша Уәкілетті органы) болып табылады.

6. Мекеменің атауы: «Ақтөбе облысының білім басқармасы Мәртөк ауданының білім болімі» мемлекеттік мекемесінің «Күмсай бастауыш мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

7. Мекеменің орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, Ақтөбе облысы, Мәртөк ауданы, Мәртөк ауылдық округі, Күмсай ауылы, Күрілісшылар көшесі, 57 гимараты, индекс 030600, электрондық пошта kumsaishool@gmail.com.

4. Мекеменің занды мәртебесі

8. Мекеме мемлекеттік тіркелген сәттен бастап күрылған болып есептеледі және занды тұлға құқығына ие болады.

9. Мекеменің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дербес балансы, банктерде шоттары, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік

Елтаңбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы бар бланкілері, мөрлөрі болады.

10. Мекеме басқа заңды тұлғаны күра алмайды, сондай-ақ оның күрүлтайшысы (катысушысы) бола алмайды.

11. Мекеме өз міндеттемелері бойынша өз билігіндегі акшамен жаувап береді. Мекемеде акша жеткіліксіз болған жағдайда оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық белініс тиісті бюджет қаражатымен субсидиарлық жауаптылықта болады.

12. Мекеменің азаматтық-құқықтық мәмілелері олар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің аумақтық қазынашылық белімшелерінде міндетті тіркелгеннен кейін күшіне енеді.

3. Мекеме қызметінің мәні мен мақсаттары

13. Мекеме қызметінің мәні-ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға және қалыптастыруға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау.

14. Мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаты окушылардың жалпы ғылыми және жалпы мәдени дайындығын қалыптастыру, мамандықты саналы таңдау үшін негіз жасау, қогамның шыгармашылық әлеуетін дайындау, окушының жеке басын күрметтеу, қадір-қасиеті, оған деген сенім, оның жеке мақсаттарын, мұдделерін қабылдау болып табылады.

15. Мақсатқа қол жеткізу үшін мемлекеттік мекеме мынадай қызмет түрлерін жүзеге асырады:

- мектеппелді, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру бағдарламаларын іске асыру;
- мектеп жаһында балалардың ерте әлеуметтенуін, әр баланың жеке ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, балалардың ақыл-ой, адамгершілік, физикалық, эстетикалық, эмоционалды және танымдық дамуын, балалардың деңсаулығын қанттауды, бала күтімін үйымдастыруды, балалардың дамуындағы ауытқуларды уактылы түзетуді, балалардың психологиялық-педагогикалық ағартуын қамтамасыз ететін мектепке дейінгі шағын орталық болуы мүмкін;
- білім беру қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бойынша жұмысты үйымдастыру;
- оку жоспарларын, праграммаларды, оку куралдарын, ғылыми, әдістемелік, анықтамалық әдебиеттерді әзірлеу;
- психологиялық диагностиканы, тестерлеуді жүргізу;
- семинарлар, конференциялар, конкурстар, олимпиадалар үйымдастыру;
- концерттер, көрмелер үйымдастыру.
- білім беру бағдарламаларын менгеру үшін жағдай жасау;
- жеке тұлғаның шыгармашылық, рухани және физикалық мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін дамыту.

калыптастыру, жеке тұлғанын дамуына жағдай жасау арқылы зияткерлікі байту;

- азаматтық және патриотизмге, өз Отаны-Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайши және қогамга карсы кез келген коріністерге төзбеуге тәрбиелеу;

- белсенді азаматтық ұстанымы бар тұлғаны тәрбиелеу, республиканың қогамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне катысу қажеттілігін, жеке адамның өз құқыктары мен міндеттеріне саналы кезқарасын қалыптастыру;

- отандық және әлемдік мәдениет жетістіктеріне баулу, казак және республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдеб-ғұрыптары мен дәстүрлерін зерделеу;

- мемлекеттік, орыс, шет тілдерін менгеру;

- педагог қызыметкерлердің алеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

- білім беру үйімдарының дербестігін, дербестігін көзектеу, білім беруді басқаруды демократияландыру;

- қогам мен экономиканың қажеттіліктеріне жауап беретін білім беру сапасын бағалаудың үлттық жүйесінің жұмыс істеуі;

- оқытудың жана технологияларын енгізу және тімді пайдалану;

- білім алушылардың кәсіби бағдарлануын қамтамасыз ету.

- қосымша білім беру, бос уақыт және спорт қызыметтерін көрсету (онын ішінде плітті);

16. Білім беру мекемесінің міндеттері::

1) үлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар, жетістіктер мен практикалар негізінде жеке тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға және кәсіби қалыптастыруға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;

2) жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және физикалық мүмкіндіктерін дамыту, иранизм мен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, жеке тұлғаның дамуына жағдай жасау арқылы зияткерлікі байту;

3) азаматтық және патриотизмге, өз Отаны-Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайши және қогамға жат кез келген коріністерге төзбеуге тәрбиелеу;

4) белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қогамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне катысу қажеттілігін, жеке адамның өз міндеттеріне саналы кезқарасын қалыптастыру;

5) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу; казак халқының және республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдеб-ғұрпты мен дәстүрлерін зерделеу; мемлекеттік, орыс, шет тілдерін менгеру;

6) педагог қызыметкерлердің алеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

қалыптастыру, жеке тұлғаның дамуына жағдай жасау арқылы зияткерлікте байту;

- азаматтық және патриотизмге, өз Отаны-Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға карсы кез келген коріністерге тезбеуге тәрбиелеу;

- белсенді азаматтық ұстанымы бар тұлғаны тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттілігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

- отандық және әлемдік мәдениет жетістіктеріне баулу, қазақ және республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдеб-ғұрыптары мен дәстүрлерін зерделеу;

- мемлекеттік, орыс, шет тілдерін менгеру;

- педагог қызметкерлердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

- білім беру үйимдарының дербестігін, дербестігін көңейту, білім беруді басқаруды демократиялаудыру;

- қоғам мен экономиканың қажеттіліктеріне жауап беретін білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесінің жұмыс істеуі;

- оқытудың жана технологияларын енгізу және тиімді пайдалану;

- білім алушылардың кәсіби бағдарланауды қамтамасыз ету.

- қосымша білім беру, бос уақыт және спорт қызметтерін көрсету (оның ішінде пліт);

16. Білім беру мекемесінің міндеттері::

1) ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар, жетістіктер мен практикалар негізінде жеке тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға және кәсіби қалыптастыруға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;

2) жеке тұлғаның шыгармашылық, рухани және физикалық мүмкіндіктерін дамыту, нравизм мени салуатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, жеке тұлғаның дамуына жағдай жасау арқылы зияткерлікте байту;

3) азаматтық және патриотизмге, өз Отаны-Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға жат кез келген коріністерге тезбеуге тәрбиелеу;

4) белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттілігін, жеке адамның өз міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

5) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу; қазақ халқының және республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдеб-ғұрыпты мен дәстүрлерін зерделеу; мемлекеттік, орыс, шет тілдерін менгеру;

6) педагог қызметкерлердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

7) Білім беру үйымдарының дербестігін, дербестігін кеңейту, білім беруді басқаруды демократияландыру;

8) қогам мен экономикалық қажеттіліктеріне жауап беретін білім беру саласын бағалаудың үлттық жүйесінің жұмыс істеуі болып табылады; Мекемелердің өз қызметінің Жарғыда бекітілген мәні мен мақсаттарына сай келмейтін қызметті жүзеге асыруна, сондай-ақ мәмілелерді жасауына тыйым салынады.

17. Мекеме Қазақстан Республикасының заңдарында немесе құрылтай құжаттарында нақты шектелген қызмет мақсаттарына қайшы не басшының жарғылық құзыретін бұза отырып жасаған мәміле тиісті саланың үәкілетті органының немесе мемлекеттік мүлікке үәкілетті органының не прокурордың талап-арызы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

Мекеме басшысының мемлекеттік мекеменің жарғылық емес қызметті жүзеге асыруна бағытталған іс-әрекеттері Енбек міндеттерін бұзу болып табылады және тәртіптік және материалдық жауаптылық шараларын колдануга әкеп соғады.

4. Мекемені басқару

18. Мекеме құрылтайшысы мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) мекемені құру, қайта үйымдастыру және тарату туралы шешім кабылдайды;;

2) Кесіпорынның Жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді немесе жергелікті бюджеттен қаржыландырылатын, коммуналдық мүлікке билік етуге үәкілетті атқарушы органға өкілеттік береді;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

19. Мемлекеттік мүлік женіндегі үәкілетті орган Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) мекеме мүлкінің сакталуына бақылауды жүзеге асырады;

2) кесіпорынның Жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

20. Мекемені басқаруды тиісті саланың үәкілетті органы жүзеге асырады.

21. Тиісті саланың үәкілетті органы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) мекемені қаржыландырудың жеке жоспарын бекітеді;;

2) мекеменің басқару органдарының құрылымын, құрылу тәртібін және өкілеттілік мерзімін, мекеменің шешім қабылдау тәртібін аныктайды;;

3) мекеме мүлкінің сакталуына бақылауды жүзеге асырады;

35. Сондай-ақ қызметі Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес күрылымдық болімшелер туралы Ережемен реттелетін пәндер бойынша адистемелік органдар, кафедралар сияқты алқалы органдар күрылуды мүмкін. Барлық алқалы органдардың жұмысы мектептің үлгілік ережелеріне сәйкес реттеледі.

36. Мектепке қабылдау тәртібі

1) мектепалды топқа 1 қыркүйекке дейін 5 жасқа толған балалар қабылданады. Еркін нысандагы отініштер 1 маусымнан 30 тамызга дейін қабылданады.

2) мектептің бірінші сыныптарына ағымдағы жылдың 1 қыркүйегіне 6 (7) жасқа толған балалар қабылданады. Отініштерді қабылдау 1 маусымнан 30 тамызга дейін басталады.

3) деңсаулығына байланысты ұзак уақыт бойы мектепке бара алмайтын балалар үшін үйде немесе емдеу орындарында жеке тегін оқыту үйымдастырылады (КР "Білім туралы" Занының 8-бабы, 5-тармагы).

4) мектепке қабылдау ата-анасының (немесе езге де занды өкілдерінің) жазбаша отініші, туу туралы күзілкітің кешірмесі негізінде АА-мен жүзеге асырылады.

5) онынши бейіндік сыныптарға қабылдау білім алушылардың мүдделерін, бейімділігі мен қабілеттерін ескере отырып, оку бейінін таңдау кезінде білім алушылардың жеке отініші негізінде ата-анасының (езге де занды өкілдерінің) келісімімен және білім алушының тұратын аумағын есепке алмай, негізгі орта білім деңгейі туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттың болуы негізінде жүзеге асырылады.

6) окушыларды қабылдау кезінде мектеп ата-аналарды немесе езге де занды өкілдерді Жарғымен, білім беру қызметін жүргізуге құқық беретін лицензиялармен, ішкі тәртіп Ережелерімен және оку-тәрбие процесін үйымдастыруды регламенттейтін басқа да құжаттармен таныстыруға міндетті.

5. Оку-тәрбие үрдісін үйымдастыру

37. Мекеме келесі білім беру бағдарламаларын үйымдастырады:

- жалпы бастауыш білім беру-нормативтік оку мерзімі – 4 жыл (1-4 сыныптар);

38. Мектепте білім беру процесін үйымдастыру базистік оку жоспарына сәйкес мектеп дербес әзірлейтін базистік оку жоспары негізінде күрылады және сабак қестесімен реттеледі. Мектептегі сабак қестесін директор немесе оны алмастыратын адам бекітеді.

39. Мектепте оқыту мен тәрбиелу қазақ және орыс тілдерінде жүргізіледі.

40. Негізгі орта және жалпы (толық) орта білімнің жалпы білім беру бағдарламаларын игеру КР Білім және ғылым министрлігі бекіткен ол туралы Ережеде белгіленген тәртіппен жүзеге асырылатын бітірушілерді міндетті корытынды аттестаттаумен аяқталады.

41. Мектеп білім алушыларды аралық аттестаттаудың нысандарын, тәртібін және мерзімділігін ез бетінше таңдауда.

42. Мектеп ата-аналарының (немесе езге де заңды оқілдерінің) калауы бойынша Даму мүмкіндіктері шектеулі балалар үшін күндізігі оку, экстернат және қашықтықтан оқыту нысанында жалпы білім беру бағдарламаларын немесе олардың жекелеген болімдерін менгеру үшін жағдай жасауға көмек көрсетеді және жәрдемдеседі.

43. Мектептегі сыйыптар саны жалпы білім беру процесін жүзеге асыру үшін санитарлық нормалар мен жағдайларға байланысты анықталады. Сыйыптардың толықтырылуы кемінде 24 адам мөлшерінде белгіленеді. Кәжетті жағдайлар мен күралдар болған кезде жинақталуы аз сыйыптарды жинақтауга болады.

44. Мектептегі сыйыптар саны окушылар мен педагог қызметкерлердің адамдық қадір-қасиетін күрметтеу негізінде колдана табады. Катыскандарға қатысты күш көрсету және психикалық күш колданууга жол берілмейді.

45. Он бес жасқа дейінгі балаларды мемлекеттік орта білім беру үйымдарынан шығаруға құқыққа қарсы іс-әрекеттер жасағаны, білім беру үйымының жарғысын ерекшел және біриеше рет бұзғаны үшін білім беру үйымын мемлекеттік басқару органдарының шешімі бойынша ерекше жағдайларда жол беріледі.

Жетім балалар мен ата-анасының қамкорлығының қалған балаларды шыгару туралы шешім қорғаныштық және қамкоршылық органдарының келісімімен кабылданады.

46. Білім беру үйымдарындағы тәрбие бағдарламалары оку процесінің күрамдас белігі болып табылады және білім алушылардың, тәрбиеленушілердің патриоттық, азаматтық, интернационализм, жоғары мораль мен имандылықты қалыптастыруға, сондай-ақ жан-жакты мұдделері мен қабілеттерін дамытуға бағытталған.

47. Білім беру үйымдарындағы тәрбие бағдарламалары оку процесінің күрамдас белігі болып табылады және білім алушылардың, тәрбиеленушілердің патриоттық, азаматтық, интернационализм, жоғары мораль мен имандылықты қалыптастыруға, сондай-ақ жан-жакты мұдделері мен қабілеттерін дамытуға бағытталған.

48. Білім беру үйымдарында наслідік, этникалық, діни, әлеуметтік ымырасызың пен айрыкшалықты насихаттауға, милитаристік және халықаралық құқық пен ізгіліктің жалпыға бірдей танылған қагидаттарына кайши келетін езге де идеяларды таратуға тыйым салынады.

49. Білім алушылар мен тәрбиеленушілерге қатысты күш көрсету, моральдық және психикалық зорлық-зомбылық әдістерін колданууга жол берілмейді.

50. Мектептегі оку жылы бірінші күркүйектен басталады, егер бұл күн демалыс күні болса, онда бұл оку жылы келесі жұмыс күнінен басталады.

51. Каникул ұзактығы жыл сайын Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің бүйрүгымен белгіленеді.

52. Балаларды мектеп талаптарына бейімдеу процесін жөнілдете мақсатында 1-сыныптарда оку жүктемесін біртіндеп ұлгайта отырып, I, II тоқсан 30 минут, II тоқсан ұзактығы-40 минут оку сабактарының "сатылы" режимі енгізілді.

53. КР БФМ 18.11.2012 жылғы №500 бүйрыймен бекітілген мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес жекелеген пәндерді оку кезінде сыныптарды екі топқа болу жүзеге асырылады.

54. 2016 жылдан бастап сыныптар жаңартылған оқыту жүйесіне кошті.

55. Окүшілар мен олардың ата-аналарының ҰБТ-ны ескере отырып және олардың бейімділігін дамыту мақсатында оку жоспарының вариативтік белгі есебінен қосымша пәндер енгізуі мүмкін.

6. Мекеме мүлкін құру тәртібі

56. Мекеменің мүлкін құры оның тенгерімінде көрсетілетін занды тұлғаның активтері құрайды. Мекеменің мүлкі мыналардан құралады::

1) оған мешік іесі берген мүлкіт;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыбым салынған өзге де көздер есебінен қалыптастырылады.

57. Мекеме өзіне бекітілген мүлкіті және оған смета бойынша белінген қаражат есебінен сатып алынған мүлкіті өз бетімен иеліктен шыгаруға немесе оған взгедей тәсілмен билік етуге құқылы емес.

58. Мекеменің қызметі облыстық бюджеттен қаржыландырылады.

69. Мекеме Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізеді және есеп береді.

60. Мекеменің қаржы-шаруашылық қызметін тексеруді және тексеруді Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тиісті саланың үәкілетті органы және өзге де органдар жузеге асырады.

7. Окүшылардың білімін ағымдақ бакылау, аралық және қорытынды аттестаттау жүйесі

1) жалпы орта білім беруді игеру Қазақстан Республикасы Білім және тұлым министрлігі бекіткен қағидаларда және ол туралы Ережеде белгіленген тәртіппен жүзеге асырылатын бітірушілерді міндетті қорытынды аттестаттаумен аяқталады.

2) аралық аттестаттауды еткізу нысандары мен тәртібі дербес айқындалады.

3) білімді ағымдағы бакылау жүйесі сынып журналы мен окүшылардың күнделіктері негізінде жүргізіледі. Білім беру бағдарламаларын толық колемде менгерген білім алушылар келесі сыныпка ауыстырылады. Өздеріне байланысты емес мән-жайлар бойынша Оку уақытының жартысынан астамын еткізіп алған окүшылар аттестатталмайды.

4) Окүшылар медициналық комиссияның негізінде науқастануы бойынша бітіру емтихандарынан босатылуы мүмкін. Емтихандардан

босатуға құқық беретін аурулардың тізбесін Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі белгіледі.

8. Қосымша ақылы білім беру қызметтерінің (ЖБД) тізбесі және оларды ұсыну тәртібі

1) Мекеме Үкіметтің 20.07.2009 жылғы №1102 қаулысына кайшы келмейтін қосымша ақылы білім беру қызметтерін ұсына алады, онда "білім беру мекемелерінің тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сату бойынша ақылы қызмет көрсету ережелері" және басқа да нормативтік құқықтық құжаттар бекітілген.

2) мемлекеттік мекеме ақылы негізде білім берудің мемлекеттік жалпы білім беру стандарттарының талаптарынан тыс мынадай (жұмыстар, көрсетілетін қызметтер):

- қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыру (балалар мен жасоспірімдер шыгармашылығын, спорт, өнер мәдениеті саласындағы бейімділіктер мен мудделерді дамыту, мамандардың біліктілігін арттыру);
- оқу жоспары мен бағдарламалары бойынша белгінен оқу уақытынан тыс пәндер (пәндер және пәндер циклдері) бойынша жекелеген білім алушылармен қосымша сабактар үйымдастыру;
- пәндер (пәндер және пәндер циклдері) бойынша білім алушылармен ғылым негіздерін терендептік оқытуды үйымдастыру
- білім алушылар мен тәрбиленушілер, педагог қызметкерлер мен ересек тұргындар арасында спортық жарыстар, семинарлар, кеңестер, конференциялар, сондай-ақ оқу-әдістемелік әдебиеттерді әзірлеу және іске асыру бойынша түрлі іс-шаралар үйымдастыру және еткізу ;;
- музыкалық аспаптарды пайдалануга және интернет-байланыстың қосымша қызметтерін ұсынуға ;;

Ақылы негізде қызмет көрсететін білім беру үйымының және білім алушының (тәрбиленушінің), егіндікшілердің және озге де занды екілдердің озара қарым-қатынастары шартпен реттеледі, ақылы негізде тауарлар (жұмыстар және қызметтер) ұсынуға арналған үлгілік шарттың иысанын білім беру саласындағы мемлекеттік мүлікті басқарудың тиісті саласына (аясына) басшылық ету жөніндегі үәкілдегі орган бекітеді

- білім алушы шарт жасасу кезінде окудың барлық кезеңі үшін шығыстарды бір мезгілде толеген жағдайда толем сомасы оқу мерзімі аяқталғанға дейін езгеріссіз болып табылады.

- оқуға кезең-кезеңмен ақы төлеу кезінде жалакы есken жағдайда және инфляция индексін ескере отырып, ақы төлеу сомасы жылына бір реттен асырмай езгерілтүй мүмкін.

- Ақылы білім беру қызметтеріне жататындар:

- қосымша білім беру бағдарламалары бойынша қызметтер;

- пәндердің арнайы курстары мен циклдерін қосымша оқыту бойынша қызметтер;

- репетиторлық қызметтер (жеке тәртіппен жекелеген окушылармен оку жоспары бойынша сағат санынан артық пәндер бойынша косымша сабактар еткізу);
- үйірме қызметтің ұйымдастыру бойынша қызметтер (базистік оку жоспарынан тыс);
- басқа ақылы қызметтер.

1) Мемлекеттік білім беру тапсырысы шенберінде қаржыландырылатын негізгі білім беру қызметтің орнына ақылы қызметтер көрсетілмейді.

2) ақылы білім беру қызметтері білім берудің мемлекеттік стандарты негізінде әзірленген, сараптама кеңесі бекіткен және Мәртек ауданының білім беру болімімен көлісілген жұмыс оку жоспарлары бойынша ұсынылады.

3) базалық оку жоспарынан тыс оку ақысының түсімдері оку процесінде жұмыс істейтін қызметкерлердің енбегіне ақы толеуге, үстемеақылар, косымша ақылар, сыйлықақылар және ынталандыру сипатындағы басқа да толемдерді белгілеуге, оку шығыстарына, жабдықтар мен мүкәммал сатып алуға, шаруашылық шығыстарына жұмысалады.

4) ЖБОТ тізбесі аудандық сараптау комиссиясының шешімі және Мәртек ауданының білім беру болімінің бүйрүгі негізінде мектеп бойынша бүйрүкпен бекітіледі.

5) оку жоспарын Мәртек ауданының білім белімінің көлісімі бойынша мектеп директоры бекітеді.

6) мектеп директоры мектеп басшылығын қоса атқарады.

7) штат кестесі Мәртек ауданының білім белімінің көлісімі бойынша бекітіледі.

8) білім алушыларға косымша ақылы білім беру устугтары ата-аналарының қалауы бойынша мектеп пен ата-аналар немесе окушылардың өзге де заңды өкілдері арасында жасалған шарт негізінде жеке кесте бойынша беріледі.

9) мемлекеттік білім беру мекемелерінің ақылы негізде ұсынылатын тауарларының (жұмыстарының және көрсетілетін қызметтерінің) бағасы Казахстан Республикасының заннамасында белгілінген тәртіппен бекітілуге жатады.

10) ақылы негізде қызмет көрсететін білім беру ұйымы мен білім алушының (тәрбиеленушінің), оның ата-анасының және өзге де заңды өкілдерінің өзара карым-катастары шартпен реттеледі. Тауарларды (жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді) ақылы негізде ұсынуға арналған үлгілік шарттың нысанын тиісті саланың үәқілетті органы бекітеді.

9. Мекеменің, ата-аналардың және білім алушылардың карым-катастарын реттеу және ресімдеу

- 1) мектептің қызметі жергілікті актілердің келесі түрлерімен реттеледі:
  - КР Білім Министрлігінің бүйрүгшарымен;

- Білім беруді басқару органдарының бүйректарымен;
- Мектеп директорының бүйректарымен және өкімдерімен;
- Ішкі тәртіп бүйректарымен.

2) окушылар, мектептің педагог қызметкерлері, окушылардың ата-аналары (немесе өзге де заңды өкілдері) білім беру процесіне катысушылар болып табылады.

3) жаңадан келген әрбір окушыға жеке іс ашылады, ол осы мектепте окушының барлық оку мерзімін толықтырады және сактайты. Басқа мектептен ауыстыруды ресімдеген окушылар жеке отініш, жеке іс, медициналық анықтама және басқа білім беру мекемесінен кету туралы растайтын күжат негізінде қабылданады.

4) мектеп окушыларына ұлтына, жынысина, тіліне, жасына, денсаулық жағдайына, алеуметтік, мүліктік және лауазымдық жағдайына, алеуметтік шығу тегіне, тұрғылықты жеріне, дінге көзқарасына және нанымына қарамастан білім алу мүмкіндігіне кепілдік беріледі.

5) мектеп окушыларына Мемлекеттік жалпы білім беру стандарттары шегінде тегін білім алу мүмкіндігіне кепілдік беріледі.

6) мектеп окушылары мемлекеттік және білім беру стандарттарына сәйкес білім алуға, қосымша білім беру қызметтерін алуға, езін-өзі басқару кеңесі және басқа да қоғамдық үйымдар арқылы окушы ұжымының өмірін басқаруға катысуга, жеке адаминың бостандығы мен қол сұғылмаушылығына, ез көзқарастары мен сенімдерін еркін білдірге, білімді объективті бағалауга күкілді.

7) окушыларды қоғамдық-саяси үйымдарға, қозғалыстарға кіруге мәжбүрлеуге, сондай-ақ оларды осы үйымдардың қызметіне мәжбүрлеп тартуға және үгіт компаниялары мен саяси акцияларға катысуга жол берілмейді.

8) мектеп окушылары білім беру мекемесінің көлісімімен және аттестаттаудан сәтті откен кезде тиісті деңгейдегі білім беру бағдарламасын іске асыратын басқа білім беру мекемесіне ауыстыруды жүзеге асыруға күкілді.

9) мектептегі оку-тәрбие процесі білім алушылардың денсаулық жағдайын ескере отырып жүзеге асырылады. Мектептегі тәрбиеленушілердің аурууларын болдырмау, денсаулығын нығайту, дene бітімін жетілдіру, салауатты өмір салтын ынталандыру жоніндегі қажетті шаралардың орындалуы камтамасыз етіледі.

10) окушылар мемлекеттік стандарт шенберінде және одан жоғары білім беру бағдарламасын адаптация менгеруге және мектеп өміріне және қоғамдық пайдалы сінбекке белсенді қатысуга, ішкі тәртіп ережелері мен оның Жарғысын орындауға міндетті.

11) жоғарыда аталған құқықтарды жүзеге асыру қоғамдық тәртіпті, имандылық және денсаулық сақтау нормаларын, басқа адамдардың құқықтары мен бостандықтарын бұзумен сыйыспайды.

12) мектеп окушылары міндетті:

- ішкі тәртіп ережелерін сактауға ; ;

- педагогтың негізді талаптарына бағынады;;
- сыйныпта және жұмыс орнында тазалықты сактау. Мектеп мүлкіне ұқыпты қарайды;
- кішілерге қамкорлық жасайды;
- салауатты өмір салтын ұстану, мәдени деңгейді котеру, қоғамға жат коріністерге төзбеушілік таныту;
- денсаулықты нығайту, спортпен шұғылдану, езінізді белсенді ғылыми қызметке дайындау;
- педагог қызметкердің ар-намысы мен қадір-қасиетін, олар оқытын оку орынын дәстурлерін күрметтеуге міндетті;
- мектеп, спорттық қиім, ауыстырылатын аяқ қиім кию. Эр түрлі конфессиялардың діни қиім элементтерін мектеп формасына қосуға жол берілмейді (хаджаб, никаб, паранджу, орамал, кимешек, турбан және иудей киптері-бас қиімдер және т. б.)
- орта білім беру үйімдірілген заттардың міндетті мектеп формасына қойылатын талаптарды бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 14 қантардағы №26 бұйрығын негізге алсын
- білім алушылардың міндеттерін бұзғаны үшін оларға тәртіптік ықпал ету шаралары қолданылуы мүмкін.

13) мектеп окушыларына тыйым салынады:

- мектепте спирттік ішімдіктерді, темекі өнімдерін, улы және есірткі заттарды әкелуге, беруге немесе пайдалануға, жарылыштар мен тұтануға әкелуі мүмкін кез келген заттар мен заттарды пайдалануға ;;
  - әкеле беруге немесе пайдалануға любие қару түрлері;
  - барлық атыс қарулары (тапаншалар, револьверлер, винтовкинбрэздер және т. б.);
  - атыс қаруының кешірмесі немесе имитациясы;
  - атыс қаруының құрамдас беліктегі (оптикалық анықтау / керу құрылғыларын қослағанда);
  - газ қаруы;
  - пневматикалық тапаншалар, мылтықтар және шарлы мылтықтар;
  - сигналдық тапаншалар, старттық тапаншалар, барлық түрдегі ойыншық тапаншалар;
  - допты лақтыруға арналған құрылғы;
  - шегемен қағуға және бұрандамаларды бекітуге арналған өнеркәсіптік құрылғылар;
  - арбалеттер, катапульттар, арпундар және найза қарулары;
  - малды басқару үшін, мысалы, соккы немесе соккы беру құрылғылары;
  - атыс қаруы түрінде жасалған оттықтар;
  - травматикалық, жарық-дыбыстық әсер ететін патрондары бар ұнғысыз қару;
  - электрошок құрылғылары және т. б.
1. Қару-жарап пен өткір заттарды кесу/кесу
- балталар мен тесактар, жебелер мен дарттар, арпундар мен найзалар;

- кез келген ұзындықтагы алышатын немесе лактырылатын жузі бар пышактар;
- металдан немесе кез келген басқа жеткілікті берік материалдан жасалған пышактар, оларды кез келген ұзындықтагы пышактары бар кару ретінде пайдалануга болады;
- асүй пышактары;
- аңышылық пышактар;
- ашық ұстаралар мен жүздер (картриджде пышактары бар қауіпсіз немесе бір рет қолданылатын ұстараларды қоспағанда);
- қылыштар, қылыштар және қылыштар;
- скальпельдер;
- металл жүлдіздар;
- бұргылау немесе кесу каруы ретінде қолдануға болатын онеркәсіптік құралдар, мысалы, бұргылау және есік бұрағыштары, кескіштер, қызметтік пышактар, аралар, бұрағыштар, сыйықтар, балгаларап, алау;
- штопор;
- тері астына инъекцияга ариалған инелер және току инелері;
- жүзінің ұзындығы 60 мм-ден асатын қайши;
- жиналмалы (фиксаторсыз) жол, перочинные пышактар ұзындығы жүздер кеп 60мм;
- қарым-қатынасты нақтылау үшін физикалық күш қолдану, корқыту;
- кез келген іс-әрекет басқаларға қауіпті әсер етеді, мысалы, итеру, заттарды ұру, бірдене лактыру, жүтіру, болсалу.

14) мектептің окушылар үжымының қызметін мектеп Кенесі үйімдастырады. Окушылар кенесінің жұмысы оку сапасын арттыруға, тәрбие жұмысын жақсартуға, окушыларға қатысты қаржылық мәселелерді шешүге, мектептің материалдық-техникалық базасын сапалы ұстауға, тиімді қоғамдық пайдалы енбекке, окушылардың бос уақытын үйімдастыруға бағытталған.

15) Егер ол білім беру саласындағы қазақстандық заннаманың негіздеріне және осы Жарғыға қайши келсе, мектептің окушылар кенесінің шешімі мектептің барлық окушылары үшін орындалуы міндепті сипатта не болады.

16) мектеп окушылары өзіне-өзі қызмет көрсетуге және котерме сауданың басқа да түрлеріне балалардың жасын, жынысын, дene мүмкіндіктерін, Балалардың денсаулығы мен нормаларын ескере отырып тартылады. Санитарлық-гигиеналық енбек нормалары мен қауіпсіздік техникасының сакталуын бакылау мектеп әкімшілігіне, медицина қызметкеріне, сыйып жетекшілеріне және мектептің окушылар кенесіне жүктеледі.

17) мектеп окушыларын қоғамдық тапсырмаларды орындау, спорттық және басқа да іс-шараларға қатысу үшін сабактан босату ерекше жағдайларда мектеп әкімшілігінің рұқсатымен, мұғалімдер мен окушылардың пікірлерін ескере отырып жол берілуі мүмкін. Туристік жорықтар мен экскурсиялар

мектеп директорымен бекітілген мерзімде педагогикалық қызметкерлердің басшылығымен етеді.

18) КР Енбек кодексіне сәйкес жастарды өндірістік еңбекке дайындау үшін деңсаулығына зиян келтірмейтін және окудан бос уақытта оку процесін бұзбайтын жұмыстарды орындау үшін ата-аналарының бірінің немесе оларды алмастыратын адамдардың келісімімен мектеп окушыларын жұмыска қабылдауга және еңбекке тартуга жол беріледі;

19) окудан бос уақытта оку жылы ішінде жұмыс істейтін окушылардың жұмыс уақытының ұзақтығы каникул кезеңінде тиісті жастағы адамдар үшін белгіленген нормалардан аспаута тиіс.

20) ата-аналардың (оларды алмастыратын адамдардың) құқықтары бар:

- балалардың занды құқықтары мен мұдделерін қорғау;
- оқыту формаларын таңдау;
- ата-аналар комитеті арқылы мекемені басқаруға қатысу;
- білім беру процесінің барысымен және мазмұнымен білім алушылардың үлгерім бағаларымен және олардың мінезд-құлқымен танысуға;
- мекеменің Жарғысымен және білім беру процесін ұйымдастыруды реттейтін басқа да құжаттармен танысу;
- білім алушылардың мәселелері бойынша кеңес беру көмегін алу.

21) ата-аналар (оларды алмастыратын адамдар) міндетті:

- ез балаларын тәрбиелеу мен оқытуға жауапты болу, балалардың өмірі мен окуы үшін салауатты және қауіпсіз жағдайлар жасау;
- балалардың зияткерлік және физикалық қабілеттерінің дамуын қамтамасыз ету;
- мектеп алдың даярлықты қамтамасыз ету;
- балалардың мектепке үнемі баруын қамтамасыз ету;
- білім алушылардың академиялық қарыздарын жоюды қамтамасыз ету;
- мектеппен ынтымақтастық және ата-аналар жиналышына қатысу.
- білім беру үйымының жарғысында белгіленген ережелерді орындау;
- балалардың оқу орында сабакқа қатысуын қамтамасыз ету
- білім беру үйымдары қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін күрметтеуге;;
- білім беру саласындағы үәкілдегі орган белгілеген міндетті мектеп формасына койылатын талаптарды орындау ; ;

Қамқоршылық кеңес жұмысының мақсаттары::

1) білім беру үйымының жарғылық функцияларын жүзеге асыруна жәрдемдесу;

2) білім беретін оку бағдарламаларын табысты іске асыру мақсатында білім беру үйымдарының білім алушылары мен педагогикалық ұжымы үшін қажетті жағдайлар жасау;

3) қаржылық колдауды қамтамасыз ету, білім беру үйымдарының материалдық - техникалық базасын нығайту;

4) білім беру үйымын одан әрі дамытуға жәрдемдесу болып табылады;

5) білім беру үйымының жұмысына қогамдық бақылауды жүзеге асыру, оның ішінде қаржы қаражатын бөлу.

70. Мемлекеттік мекеменің күршілтай құжаттарына енгізілген
өзгерістер мен толықтырудар Қазақстан Республикасының заңнамасына
сәйкес тіркеледі.

13. Мекеменің кайта үйымдастыру және тарату шарттары

71. Мекеменің кайта үйымдастыру және тарату Қазақстан
Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

72. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес кайта
үйымдастырылатын және таратылатын үйымдар қызметкерлерінің
құқыктарына кепілдік беріледі.

14. Мекеменің филиалдары мен оқілдіктері туралы мағліметтер

73. Мекеменің филиалдары мен оқілдіктері жок.